CSÍKSZÉKI GAZDANAPOK 2016

Vidék-képzés-fejlesztés

Tánczos Barna: Rengeteg tapasztalatot lehet visszavinni minden héten Bukarestbe

Tánczos Barna szenátor a Csíkszéki Gazdanapok több eseményén is beszámolt az úgynevezett szupermarket törvény elfogadásáról. Arra kértük, lapunk olvasói számára is értékelje ezt az eredményt és arról is szóljon, mi a további teendő.

– A törvény a nagy üzletláncokat arra kényszeríti, hogy polcaikon a kínálat 51 százalékát rövid ellátási láncból származó termékek alkossák. Ez egy óriási áttörés. Hihetetlen lobbival dolgoztak ellene, s dolgoznak a mai napig is a kivitelezés, az alkalmazási normák megjelenéséig. Én abban bízom, hogy sem a minisztérium, sem a végrehajtó hatóságok nem fognak engedni és sikerül arra kényszeríteni ezeket az üzletláncokat, hogy január 1-jétől alkalmazzák a törvényt.

Mondhatjuk azt, hogy mi a feladatunkat elvégeztük, lehetőséget teremtettünk a hazai termelőknek, a feldolgozóknak, hogy polcra kerüljenek a nagy üzletláncokban is, de ez még nem minden, ezt a lehetőséget ki is kell tudni használni. A kérdés ma az, hogy képese a romániai gazdatársadalom élni ezzel a lehetőséggel, és képesek lesznek-e ellátni ezeket az üzletláncokat? Mert ma a legnagyobb félelme a gazdatársadalomnak és az üzletlánc vezetőknek is, hogy nem lesz elég hazai termék, amely minőség és mennyiség szempontjából megfeleljen az elvárásoknak, és hogy alkalmazni is lehessen ezt a törvényt.

Van még mindig 3 hónap a felkészülésre, ezért a törvény ismertetésével párhuzamosan a szövetkezeti törvény módosítását is bemutattam az előadásomban. Arra biztatva a székelyföldi gazdákat, hogy együtt próbáljanak a piacra juttatni termékeket, szövetkezeti rendszerben, mert egyedül senki nem tud tárgyalni ezekkel a nagy üzletláncokkal. Nem tud elég nagy mennyiséget biztosítani, nem tud rendszeresen szállítani. Megerősítem: mindkét törvény megjelent a hivatalos közlönyben és alkalmazandó.

– Úgy érzi van elég erő és felkészültség?

– Talán nem is ezekkel van baj, hanem a bizalom hiánya gátolja a gazdákat abban, hogy közösen lépjenek fel ezekkel az erőkkel szemben. Továbbra is óriási az ellenkezés a szövetkezeti rendszerekkel szemben, annak ellenére, hogy megjelent az új generációs gazdatársadalom, még mindig hoznak magukkal a szülőktől, nagyszülőktől örökölt előítéleteket. Természetesen a közös munkának más vetületei is vannak. A minőségi követelményeket nem lehet mellőzni. Hogy ha közösen akarnak sajtot készíteni, tejtermékeket piacra vinni, akkor a tej beszállításakor minden egyes gazda felé nagyon szigorú minőségi követelményeket kell alkalmazni. Ez nem igazán tetszik mindenkinek.

– Képviselőként önnek egyszerre kell helytállnia a törvényhozásban és az emberek között…

– Csíki székely faluból származom, ott születtem, ott nőttem fel, gazdálkodó szüleimmel, nagyszüleimmel. Nem szabad elfelejteni, hogy az ember honnan származik, honnan vétetett. Szerencsésére nem is nagyon lehet, mert párhuzamosan a politikai munkámmal a családi gazdaságot is visszük, húsmarhákat tenyésztünk, és a saját bőrünkön is tapasztalom, hogy mit jelent a kifizetési ügynökségek, az állategészségügyi hatóságok bürokráciája és mit jelent a piaci küzdelem. Ebből rengeteg tapasztalatot lehet visszavinni minden héten Bukarestbe, a parlamentbe, és ott ezeket lehet kamatoztatni.

(bg)

Az első alkalommal megszervezett Csíkszéki Gazdanapok záró eseménysorát Csíkszentsimonban tartották a Szent László Gyermekvédelmi Központban szeptember 24-én.

A rendezvény a Himnusz eléneklésével és közös imával kezdődött, ezt követően elmondta köszöntő beszédét *Borboly Csaba*, Hargita Megye Tanácsának elnöke, *Jakab István*, a Magyar Országgyűlés alelnöke, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek elnöke, *Tánczos Barna* szenátor, *Kozma István* polgármester, *dr. Nagy István* parlamenti államtitkár, valamint *Darabos Tamás*, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara főigazgatója.

A nap további részében bírálták a szarvasmarhákat és a sajtokat, lovakat vonultattak fel, rönkhúzó versenyt tartottak, fellépett a Heveder, a Role együttes, a Csíkszentsimoni Néptáncegyüttes és a Csíkszentsimoni Ifjúsági Fúvószenekar.

A közös imát *Ferencz Ervin* atya vezette, prédikációját a Magyarok Kenyere Programban megsütött házikenyerek köré építette, hangsúlyozta a kenyér a természet csodája, embernek kalácsa és Istennek palástja. Mondta, a kenyér legalább tízezer búzamag összeolvadásából keletkezik, ehhez hasonlóan kellene összefogjanak a magyar emberek is, mert manapság az ellenkezője tapasztalható, pedig csak összetartással lesz sikerünk.

Borboly Csaba többek között azt emelte ki, hogy ezen a három napon, amíg tartottak a gazdanapok számos kézfogás történt, "nekünk székelyeknek bíznunk kell egymásban, abban hogy amire kezet rázunk az úgy is lesz". Összefogásra van szükség nemcsak a politikában, hanem a mezőgazdaságban is, és ha ez megvalósul a résztvevő gazdák között, akkor ez a rendezvény nem volt hiábavaló.

A programok mellett a látogatók megtekinthették az állatkiállítást, helyi kézművesektől vásárolhattak egyedi darabokat. A gyermekeknek külön sarkot alakítottak ki, ahol játszhattak, olvashattak és rajzolhattak. Az érdeklődők betekinthettek a tanácsadó sátorba is, ahol mezőgazdasági és vidékfejlesztési pályázatokat lebonyolító intézmények és szervezetek tagjai biztosítottak ingyenes tanácsadást. Az arra járók leginkább a képzési lehetőségekről érdeklődtek.

"Ebbe nagyon bele lehet szeretni"

Beszélgetés Balog Eszterrel

Szerencsésnek tartom magamat, hogy hosszú ideje foglalkozhatom főként Székelyfölddel, de más Kárpát-medencei térségekkel is, korábban a Földművelésügyi Minisztérium munkatársaként, most pedig a SZIE Kárpát-medencei Agrár- és Vidékfejlesztési Innovációs Központ mb. vezetőjeként – nyilatkozta lapunknak Balog Eszter. Az egyetem kommunikáció- és médiatudomány szakán végzett fiatal munkatársunk tanulmányai kezdetétől ismeri intézményünk külhoni képzésekkel kapcsolatos gyakorlatát.

– A jubileumi csíkszeredai tanévnyitó nagyon szépre sikerült, sokan megtiszteltek bennünket a jelenlétükkel, ami rangot jelent és visszajelzése annak, hogy itt színvonalas oktatás folyik. Számomra azért is jóleső ez az érzés, mert ez volt az első komolyabb szervezési feladatom a központban. Nívós és színes programok épültek az ünnepség köré, az agrárkonferencia és a Gazdanap Csíkszentsimonban. Ráadásul utóbbin, Székelyföld nagy ikonja, *Böjte Csaba* gyermekvédelmi központjában jelen volt a Magyarok Kenyere program is. A siker sokak munkáját dicséri, egyben mutatja az összefogás értékét, hasznosságát.

Csíkszereda a legtávolabbi képzési pontunk, a maga 700 kilométeres távolságával, ahol ettől a tanévtől a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar vidékfejlesztési agrármérnöki mesteri képzése mellett beindult a vadgazda mesteri képzés is a Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar révén. Van továbbá oktatási feladatunk Kárpátalján, Felvidéken és Délvidéken is.

– Mondhatjuk azt, hogy a Csíkszéki Gazdanapok komplex programként egyfajta mintája volt a Kárpát-medence egészére kiterjeszthető együttműködéseknek?

– Igen, de nem lehet és nem is kell ráhúzni a különböző régiókra egy általános sémát. Figyelembe kell venni, hol, mi a specifikum, s mik az igények, s ezek alapján alakítható ki egy megfelelő hálózat a Kárpát-medencei együttműködéshez, kihasználva az Európai Unió adta lehetőségeket is. Ami engem illet, Székelyföldet már alaposan bejártam és Zentán is elég jó kapcsolatokat ápolok. Kárpátaljával és Felvidékkel még csak most kezdődik az ismerkedésem.

– Ön hogyan kötelezte el magát a külhoni magyarság ügye mellett?

– Az első külhoni élményem Erdélyhez köt. 2007-ben, 17 évesen utaztam Nagyszebenbe a hatvani Polifónia Vegyeskar tagjaként. Ez a kórus nagyon közel áll hozzám, mert édesanyám az alapító tagok közé tartozik. Ma is ott énekelek, én vagyok a legfiatalabb. Utunk során természetesen Székelyföldre is eljutottunk. Áldásnak tartom, hogy Erdéllyel a kórus révén, egy közösséggel együtt ismerkedtem meg, mert ez az utazás így messze több lett a szokásos, nem egyszer óhatatlanul felszínes rácsodálkozásnál. Azután sokáig nem történt velem semmi külhoni tekintetben.

Hatvanban azonban elég sok olyan barátom van, akik a rendszerváltozás idején vagy azt megelőzően költöztek át Magyarországra. Sokat beszélgettünk Erdélyről, és értesültem időszerű problémákról, hiszen többen visszajártak rokonaikhoz. Ezt követően pedig rendszeresen olyan emberek mellé sodort az élet, akik munkájuk révén valamilyen formában Székelyföldhöz kapcsolódtak. Én amolyan kisvárosi lokálpatriótaként szívesen hallgatom az embereket. Amikor szociológia mesterszakon tanultam, már annyira érdekelt a kisebbségi magyarság témája, hogy kisebbség és településkutatás szakirányra kerültem. További érdekessége a történetnek, hogy minisztériumi gyakornokságom idején egy szakmai tanulmányút alkalmával jómagam voltam a SZIE egyik csíkszeredai évfolyamának magyarországi kísérője. Abban a pár napban sok, még ma is élő barátság alakult ki.

Ebbe az egészbe nagyon bele lehet szeretni. Székelyföld tökéletes alany ehhez a „szerelemhez", természeti adottságai épp úgy vonzóak, mint a székely emberek. Persze nem minden és nem mindenki tökéletes, a székely öntudat mellett létezik a székely makacsság is, de úgy érzem, sikerül ebben a „tündérkertben" racionálisan tájékozódnom. Nyilván sokat kell olvasni és jó, hogy ha ismerősei vannak az embernek minden felé. Szeretek beszélgetni, de hallgatni is másokat. A munkám kapcsán is sokakkal összehoz az élet, és akkor én úgy hagyom, hogy mindenki mesélje a magáét. Mások meglátását érdekes összevetni a saját gondolataimmal.

Egy nemzet tagjai vagyunk

– Államtitkár úr mikor kezdte az ismerkedést a határon túli magyarsággal? – kérdeztem dr. Nagy Istvánt.

– A Pannon Egyetem mosonmagyaróvári karán tanultam 1987 és 1992 között és rendszeresen utaztunk Erdélybe, mert nagyon érdekelt bennünket mindaz, ami itt történik. Mély nyomokat hagyott bennünk a rendszerváltozás, de ugyanúgy a népviseletek, a népszokások megismerése is. Az akkor kötött barátságok arra köteleznek, hogy rendszeresen ellátogassak ide – e nélkül már nem is tudnám elképzelni az életemet.

– Milyen érzés az, hogy immár egy kormányzat képviseletében tud segíteni?

– Az ember nem darabokban éli az életét, hanem folyamatában. A segítés lehetősége végtelenül jó dolog, de hatalmas felelősség is: mindazt, amit megtehetünk, most kell megtenni, most van rá szükség, nem lehet holnapra halasztani. Életünk minden fázisára igaz, hogy amit tehetünk, azt meg kell tenni. Ha egy jó szóval, egy koccintással, egy baráti öleléssel van erre módunk, akkor azt kell tennünk. Ha támogatni tudjuk a határon túli gazdaszervezeteket, hogy megkönnyítsük az előrejutásukat vagy szakmai segítséggel látjuk el őket, akkor azt kell megtennünk. Egy nemzet tagjai vagyunk és ezért felelősséggel tartozunk egymásért.

ÚJ ISMERŐST is felfedeztünk a gazdanapon, aki egy nappal korábban mondta elő az eskü szövegét a tanévnyitón.

– Tiszteletem, *Csilip Árpád* vagyok, csíkszeredai lakos, van szerencsém az idén a Szent István Egyetem első éves hallgatója lenni vidékfejlesztési agrármérnöki mesterszakon. A Sapientián végeztem agrárközgazdászként. Saját vállalkozásom fejlesztése érdekében mindenképp városomban szeretnék mesterdiplomát szerezni. Adódott a lehetőség a Szent István Egyetem által és ezt én ki is használtam.

– Szerintem ön maximum 25 éves!

– Annál is kevesebb, 1994-es születésű vagyok.

- De akkor hogy tudott szert tenni 70 tehenes gazdaságra?

– Édesapám indította a farmot, egy tehénnel, azután folyamatosan bővített. Mi pedig, testvérek, hárman vagyunk, s ahogy cseperedünk fel, úgy állunk a gazdaság mellé. Igyekszem folyamatosan átvenni a feladatokat. A nagyobbik húgom érettségire készül, a Joannes Kájoni Szakközépiskolába jár, könyvelés szakon tanul. A kishúgom még csak 5 éves.

– És milyen teheneik vannak?

– Vegyes, román pirostarka, illetve osztrák törzskönyvezett pirostarkák vannak. Vegyes hasznosításúak.

Lófajták bemutatója, fogatos és rönkhúzó verseny

A csíkszentsimoni gazdanap egyik látványossága volt a lófajták bemutatója. A bírálatot *dr. Németh Csaba*, a Magyarországi Galopp Versenyló Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója, a SZIE MKK címzetes egyetemi docense végezte.

– Elsőként azt szeretném megemlíteni, hogy a központ nagyon jó feltételeket nyújtott a bemutatóhoz – nyilatkozta lapunknak. – Rendezett, szépen kiépített környezet, megfelelő szakmai feltételek fogadtak. A bemutatót *dr. György Adolf Ferenc* állatorvos szervezte, rendkívüli agilitással, pontosan. Bemutatták az összes, az elmúlt évszázadokban Magyarországon kitenyésztett lófajtát és nagy tisztelettel, lelkesedéssel beszéltek róluk. A bemutató színvonala nyilván változó volt. Egészen kiemelkedő minőségű lovakat is láttunk. Ez a térség nem egy klasszikus fajtafenntartásra berendezkedett terület, de az egyes lófajták történetének ismertetését érdeklődéssel fogadta a publikum.

Láttuk az arab lovak mindkét típusát, a telivért és a shagya arab lovat, a kisbéri félvért, a gidránt, a nóniuszt, a lipicait és a hidegvérű fajtákat egyaránt felvonultatták. A székely ló egy olyan típusát is bemutatták – és mint követendő példát állították elénk – amelynek vitatott, hogy léteznek-e még az utolsó képviselői vagy sem.

A lovasbemutató a fogatok akadályhajtás versenyével folytatódott. A hosszú székely kocsikkal nagyon ügyesen közlekedtek hajtóik a szűk akadályok között. Egy szakma igazi ismeretéről adtak képet. A bemutatót *Bajkó Tibor* szervezte és kommentálta színvonalasan. Ez a fogatos bemutató bármilyen nemzetközi porondon megállta volna a helyét! Kivált érdekes volt a produkció, mert egy nagyon heterogén lóállomány jelent meg a fogatok előtt. Ahány ló, annyiféle irányban tenyésztett, de közös bennük, hogy fantasztikusan tudtak dolgozni és együttműködni a gazdáikkal!

Ezt bizonyították a rönkhúzó versenyen is, ami olyan színvonalon zajlott, hogy megközelítőleg sem láttam hasonlót a világban. A legjobb lovak rendkívül sportteljesítményt nyújtottak: 9 méter hosszú, 60 centi átmérőjű rönkökből hármat összehevederezve húztak el közel 200 méteres távon, 3 perc alatt. Egészen lenyűgöző volt a teljesítményük. A mi világunkból a fogatos hasznosításnak ez a módja mára kikopott. A magyarországi fogatos vizsgákon ilyen követelményeket már régen nem állítanak sem a lovak, se a hajtóik részére.

Ezeket a népi hagyományokat javasolnám megőrizni és továbbfejleszteni, mert valószínűleg világszerte kikopóban vannak. Egyedi programjai lehetnek az idegenforgalomnak, amikor Európa nyugati oldalán a ló hobbitárs és leginkább karámokban ácsorog. **(bg)**

33 féle sajtot bíráltak

A csíkszentsimoni sajtudvarban 33 féle sajtot kóstoltunk, nyilatkozta lapunknak *Friedrich László Ferenc* egyetemi docens, az Élelmiszertudományi Kar Hűtő- és Állatitermék Technológiai Tanszékének vezetője.

A sajt kultúrtörténete több ezer évet ível át. Végső soron annak az emberi törekvésnek lett a terméke, amely minél hosszabb ideig szerette volna eltartani a tejet. Ennek útja-módja – mai kifejezéssel élve – különböző technológiai eljárásokkal tejterméket készíteni a tejből.

– Mi volt a csíkszentsimoni feladat?

– A sajtok bírálata. Néhány termék kivételével mindegyiket nagyon jó minősítéssel illettük. Először bizony kicsit tartottunk a feladattól, mert ekkora választék érzékszervi bírálata nehéz feladat. Meglepetésünkre kezelhető volt ez a mennyiség, feltehetően éppen annak köszönhetően, hogy minőségük következtében élveztük a sajtok kóstolását.

Gratulálok a sajtmestereknek, mert sok esetben kivilággott a gyártás tudatossága! Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a kollégák vették a fáradságot, utána néztek az ismereteknek, képezték magukat otthon és akár külföldön – például Svájcban – is és ennek a tudatos technológiaválasztásnak a jelei megmutatkoztak a késztermékekben. Voltak hasonló sajtok, de mindegyikben észrevettünk egy kis egyediséget és különbséget. Ezért lett színes a termékbemutató.

DR. JÁNOS ZSUZSA, a Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány végrehajtó vezetőségének elnök számára külön öröm a tanévnyitók helyszíne. Nem véletlenül!

– A mai nevén Márton Áron Gimnáziumban érettségiztem 1982-ben, majd Bukarestben Közgazdasági Akadémiát végeztem el. Az alapítvánnyal 1991 óta vagyok kapcsolatban, tehát gyakorlatilag alapító tagként voltam vezetője a csíkszeredai kihelyezett tagozat valamennyi agrár és közgazdasági képzésnek. Hosszú, szép, nehéz és mindenféleképpen tanulságos negyedszázad áll mögöttem.

Dolgoztam György Antallal, majd a fiával, azután 2006-tól én vagyok az elnök. Volt néhány év, amikor úgy tűnt, hogy felszámolásra kerül az alapítvány, azonban 2011-től új életet leheltünk bele. Elindult a doktor-, majd a mesterképzés. Az infrastruktúra az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával jelentősen korszerűsödött. Nagyon szép osztálytermeink lettek, rendbe szedtük az épületet, már korszerű felszerelt tantermekben folyik az oktatás.

Mai tevékenységünkre jellemző, hogy a hallgatók között sok a gazda. Ki ilyen, ki olyan módon őzi a mesterségét, növénytermesztők, állattenyésztők, méhészek… A felnőttképzésben is szerepet vállalunk.

– És majdnem mindenütt találkozni volt hallgatóval?

– Pontosan! Sokszor mondom is, könnyű nekem, mert akármilyen hivatalba megyek, valakit mindig találok, aki tanítványom volt.

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy dr. János Zsuzsát október 23. alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevéllel tüntette ki dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter.

Balázs Gusztáv és Dóczi István felvételei

Utóhang

Mi, akik Magyarországon közreműködtünk a külhoni képzésben, a legnagyobb eredménynek azt tartjuk, hogy végzett hallgatóink több mint 98 százaléka a szülőföldjén maradt.

Mit profitáltunk mi, magyarországiak?

- **Farkaslakán megállva, Tamási Áron sírjánál tisztelegve megértettük, hogy mit jelent: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”**
- **Emberek sokasága megismerte Erdélyt, hozták azután a családjukat vakációra és a beavatottak büszkeségével mutattak meg mindent.**
- **Láthattuk a gyönyörű természeti értékeket, a különleges tájat, flórát és faunát, különleges embereket, a múltunk emlékeit, sok esetben már pusztuló kulturális értékeket, talán az utolsó pillanatban.**
- **Vihettük haza a népművészeti remekeket és a megélt élményeket.**
- **Minden alkalommal lélekben megerősödve tértünk haza.**
- **Barátságok születtek minden irányba és ezek a láthatatlan szálak máig igen erősek.**
- **Különleges kapcsolatunkat jól mutatja, hogy találkozásaink alkalmával, ha két férfi találkozott, akkor is arcon csókoltuk egymást pedig ez Magyarországon csak szűk rokoni körben szokás.**

Aranyos Lajos